

*Handläggare:
Anders Olsson*

Ändringar i regelböcker med anledning av Lag om Valfrihetssystem

Ärendet

Riksdagen har tagit beslut om Lag om Valfrihetssystem (LOV). Denna lag ger kommuner och landsting möjlighet att inrätta valfrihetssystem inom vård- och omsorgsområdet. Avtal kan enligt lagen slutas med leverantörer genom ett auktorisationsförfarande utan föregående upphandling. Lagen överensstämmer i stor utsträckning med det förfarande landstinget har vid auktorisation av vårdgivare inom vårdval. Lagen innebär dock att vissa smärre ändringar behöver göras i landstingets rutiner och regler för vårdval. I detta ärende redovisas förslag till vilka förändringar som behöver göras.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra åt förvaltningen att införa justeringar i regelböcker för vårdval enligt detta tjänsteutlåtande.

Förvaltningens synpunkter

Det finns en mycket stor överensstämmelse mellan de förutsättningar för auktorisering av vårdgivare som lagen föreskriver och det regelverk landstinget tillämpar. Några smärre förändringar behövs dock i de auktorisationsavtal som framgent tecknas med nya vårdgivare. Lagen innebär inte att några ändringar behöver göras för de vårdgivare som redan har auktorisationsavtal. Landstinget behöver också se över vissa rutiner.

De punkter där LOV innebär att landstinget behöver revidera regelbok eller rutiner redovisas nedan.

3 Kap. Annonsering, 1 §

En nationell webbplats inrättas där kommuner och landsting ska annonsera sina vårdvalsområden. Annonseringen ska vara öppen, dvs det ska vara möjligt för en vårdgivare att ansöka när den vill.

Landstinget har tidigare annonserat nya vårdvalsområden i massmedia och haft en öppen annonsering på Uppdragsguiden. Detta kommer att kompletteras med att landstinget även annonserar på den nationella webbplatsen.

4 Kap. Förfrågningsunderlagets innehåll

4 §

I förfrågningsunderlaget ska anges inom vilken tid den upphandlande enheten kommer att fatta beslut om godkännande.

I ansökningsblanketten i de regelböcker för vårdval inom primärvården som nämnden fastställde den 18 november anges att ansökan ska ha inkommit senast tre månader före planerad driftstart. I andra regelböcker saknas detta. För att vara säker på att även under sommarledigheterna hinna bereda och fatta beslut om auktorisation föreslår förvaltningen att det i annonserna anges att ansökan kommer att behandlas inom fyra månader efter det att den inkommit. Ändring görs i de regelböcker som har andra uppgifter.

8 Kap. Godkännande och ingående av kontrakt

2 § Underrättelse om beslut

Den som inte får sin ansökan godkänd ska få upplysningar om hur den överklagas beslutet.

Förvaltningen tar fram en skrivelse med detta innehåll som bifogas alla beslut som inte innebär ett godkännande.

3 § Tecknande av kontrakt

Avtal ska tecknas med vårdgivaren utan dröjsmål efter det att auktorisation beviljats.

Vissa vårdgivare har inte möjlighet att uppfylla samtliga auktorisationsvillkor innan ansökan inlämnas. Det kan exempelvis vara svårt att binda sig för ett lokalkontrakt om man inte har klart besked att man kommer att godkännas, eller man får inte en bankgaranti om man inte kan visa att man är godkänd av landstinget. Hitintills har detta lösts genom att beslutande organ (för närvarande sjukvårdsutskott eller nämnden, beroende på vårdom-

råde) godkänt auktorisationen, men beslutat att förvaltningen inte får teckna avtalet förrän vårdgivaren kunnat visa att den uppfyller samtliga krav.

Vidare har det varit så att många vårdgivare har kommit in med ansökan i mycket god tid innan verksamheten planeras komma igång. Förvaltningen har då valt att inte teckna avtalet förrän kort tid före det att vårdgivaren anger att de är klara att börja verksamheten. På det sättet slipper förvaltningen ha ett flertal avtal där det inte bedrivs vård, vilket skulle leda till problem.

Den första frågan föreslår förvaltningen löses genom att beslutande organ kan bevilja en villkorad auktorisation. I auktorisationsbeslutet anges då att auktorisation kommer att beviljas - under förutsättning att vårdgivaren kompletterar ansökan med de delar som inte varit möjliga att ha med från början. Landstinget har då förbundit sig att då allt är i ordning lämna ett godkännande. När de återstående uppgifterna är färdiga tas ett nytt formellt beslut i det organ där auktorisationen godkänns och avtal tecknas.

För att lösa den andra fråga föreslår förvaltningen att auktorisationsavtalen kompletteras med en skrivning om tillträdesdag, dvs när vårdgivaren ska börja verksamheten. Ändringarna arbetas in i de olika regelböckerna och anpassas efter varje vårdområde.

9 Kap. Information och ickevalsalternativ

2 § Ickevalsalternativ

Landstinget har skyldighet tillhandahålla ett alternativ att för de invånare som inte önskar välja vårdgivare.

Vårdgivarnas skyldighet att ta emot samtliga patienter regleras i regelböckerna. För vårdvalsområdena har invånarna stora möjligheter att välja mellan många vårdgivare. Alla vårdgivare har också skyldighet att ta emot patienterna (om de inte meddelat att de saknar möjlighet att ta emot fler patienter). Ett alternativ för de som inte önskar välja kan då tyckas onödigt.

För att ändå helt uppfylla lagens krav föreslår förvaltningen att inom varje vårdvalsområde en till tre vårdgivare utses till att även vara ickevalsalternativ. Dessa enheter måste drivas i landstingets egen regi, annars måste de upphandlas. Den roll dessa enheter får är endast att ta emot invånare som vänder sig till hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning och där med hänvisning till lagen kräver att landstinget ska anvisa dem ett ickevalsalternativ. Då det sannolikt kommer att röra sig om ett ytterst fåtal invånare ges ingen extra ersättning till dessa vårdgivare, utöver den de får för att utföra

vårdtjänsten. Patienter som på grund av funktionsnedsättning har svårigheter att själva välja får redan idag stöd via Vårdguiden på telefon att göra sina val.

Förvaltningen föreslår följande ickevalsalternativ:

Vårdvalsområde/geografiskt område	Ickevalsalternativ
Husläkarverksamhet - Södra länet - Stockholm och Ekerö - Norr länet	Förvaltningen och SLSO tar fram förslag till ickevalsalternativ
Mödravårdscentraler - Södra länet - Stockholm och Ekerö - Norr länet	Förvaltningen och SLSO tar fram förslag till ickevalsalternativ
Barnavårdscentraler - Södra länet - Stockholm och Ekerö - Norr länet	Förvaltningen och SLSO tar fram förslag till ickevalsalternativ
Fotsjukvård - Södra länet - Stockholm och Ekerö - Norr länet	Förvaltningen och SLSO tar fram förslag till ickevalsalternativ
Logopedi	Logopedmottagningen Rosenlund Logopedmottagningen Stadshagen
Läkarinsatser i särskilda boenden	Den vårdgivare landstinget har avtal med för det boende där individen bor
Förlossningsvård	Karolinska sjukhuset, Solna
Kataraktoperationer	S:t Eriks ögonsjukhus
Höft- och knäledsoperationer	Södersjukhuset
Ögonbottenfotografering	S:t Eriks ögonsjukhus

Vid eventuella förändringar i tillgänglighet, kvalitet med mera föreslås hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning ges möjlighet att ändra de nedan föreslagna ickevalsalternativen.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet medför inga nya konsekvenser för miljön.

Catarina Andersson Forsman

Catharina Barkman